

Istungidokument

A8-0307/2016

19.10.2016

RAPORT

lõpliku käibemaksusüsteemi väljatöötamise ja käibemaksupettuste vastase võitluse kohta
(2016/2033(INI))

Majandus- ja rahanduskomisjon

Raportöör: Werner Langen

Arvamuse koostajad (*):

Nedzhmi Ali, eelarvekontrollikomisjon

Juan Fernando López Aguilar, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

(*) Kaasatud komisjonid – kodukorra artikkel 54

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI.....	16
EELARVEKONTROLLIKOMISJONI ARVAMUS (*).....	19
KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS (*)..	26
VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS	30

(*) Kaasatud komisjonid – kodukorra artikkel 54

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

lõpliku käibemaksusüsteemi väljatöötamise ja käibemaksupettuste vastase võitluse kohta

(2016/2033(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 7. aprilli 2016. aasta teatist käibemaksu tegevuskava kohta¹,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 3. märtsi 2016. aasta eriaruannet nr 24/2015 „Võitlus ühendusesisese käibemaksupettusega: vajatakse täiendavaid jõupingutusi“,
 - võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,
 - võttes arvesse oma 13. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni käibemaksu tuleviku kohta²,
 - võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse liidu finantshuve kahjustava pettuse vastast võitlust kriminaalõiguse abil (COM(2012)0363),
 - võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013)0534),
 - võttes arvesse oma 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta³,
 - võttes arvesse ettepanekut võtta vastu määrus Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta (COM(2013)0535),
 - võttes arvesse oma 29. aprilli 2015. aasta resolutsiooni, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta⁴,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning eelarvekontrollikomisjoni ja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi (A8-0307/2016),
- A. arvestades, et 1993. aasta 1. jaanuaril käivitunud ühtse turu loomisega kaotati varem ühendusesisesele kaubandusele kehtinud piirikontroll, ning arvestades, et praeguse käibemaksudirektiivi artiklite 402–404 kohaselt on 1993. aastast kehtiv Euroopa Liidu käibemaksusüsteem vaid ajutine ja üleminekukord;
- B. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 113 kohaselt peab nõukogu võtma ühehäälselt vastu direktiivid ühise käibemaksusüsteemi täiendamiseks ning

¹ COM(2016)0148.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0436.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0234.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0173.

eelkõige selleks, et järk-järgult piirata erandeid sellest süsteemist või need kaotada;

- C. arvestades, et komisjon on kohustatud esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga nelja aasta järel aruande praeguse käibemaksusüsteemi toimimise kohta ning eelkõige üleminekukorra toimimise kohta;
- D. arvestades, et käibemaks, millest saadav tulu moodustas 2014. aastal peaaegu triljon eurot, on liikmesriikide jaoks märkimisväärne ja kasvav sissetulekuallikas ja see kaasatakse ELi omavahenditesse, ELi kogutulu käibemaksupõhistest omavahenditest moodustas 2014. aastal 17 667 miljonit eurot ehk 12,27% ELi kogutulust¹;
- E. arvestades, et praegust käibemaksusüsteemi, eriti kui suured äriühingud kohaldavad seda piiriüleste tehingute puhul, ohustavad pettused, maksustamise vältimise strateegiad, käibemaksu kogumata jäämine maksejõuetuse tõttu või arvutusvead; arvestades, et hinnanguline käibemaksu alalaekumine on ligikaudu 170 miljardit eurot aastas ja et selle alalaekumise vähendamiseks on saadaval järjest parem digitehnoloogia;
- F. arvestades, et komisjoni uuringu² kohaselt põhjustab ainuüksi varifirmadega seotud ühendusesisene pettus (mida harilikult kutsutakse karussellpettuseks) igal aastal ligikaudu 45 kuni 53 miljardi euro suuruse käibemaksutulu saamata jäämise;
- G. arvestades, et liikmesriikide vahel esineb erinevusi käibemaksupettuse ja käibemaksuga maksustamise vältimise vastase võitluse tulemuslikkuses, kuna käibemaksu alalaekumise määr on sõltuvalt asjaomasest riigist hinnanguliselt alla 5% kuni üle 40%;
- H. arvestades, et Europoli hinnangul kaotavad liikmesriigid igal aastal 40 kuni 60 miljardi euro väärtuses käibemaksutuluseid organiseeritud kuritegelike rühmituste tõttu, ning et 2% neist rühmitustest on 80% varifirmadega seotud ühendusesiseste pettuste taga;
- I. arvestades, et piiriüleste käibemaksupettuste tõttu saamata jäänud tulu mõõtmine on väga problemaatiline ülesanne, võttes arvesse, et sellealast statistikat koguvad ja levitavad ainult kaks liikmesriiki – Ühendkuningriik ja Belgia;
- J. arvestades, et Eurojusti ja Europoli koordineerimise all on mitu liikmesriiki viinud hiljuti läbi kolm edukat ja järjestikust operatsiooni Vertigo, mille käigus tuvastati karussellpettuse skeem kokku 320 miljoni euro ulatuses;
- K. arvestades, et praegune käibemaksusüsteem põhjustab eelkõige piiriüleste tehingute puhul suuri halduskulusid, mida oleks võimalik eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks märkimisväärselt vähendada, sealhulgas digitaalseid aruandlusvahendeid ja ühiseid andmebaase kasutavate lihtsustamismeetmete abil;
- L. arvestades, et eelkõige piiriülesteid koostööprojekte mõjutavate haldus- ja maksutõkete vähendamisel on veel palju arenguruumi;

¹ Euroopa Komisjon, 2014. aasta finantsaruanne.

²

http://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/common/publications/studies/ey_study_destination_principle.pdf

- M. arvestades, et käibemaks on tarbimismaks, mis põhineb osadena maksmise süsteemil, võimaldades maksmise eest vastutavate isikute enesekontrolli, ning arvestades, et seda peab maksuma üksnes lõpptarbija, et tagada selle neutraalsus ettevõtjate jaoks; arvestades, et liikmesriikide kohus on korraldada käibemaksuga maksustamise praktika nii, et seda maksaks lõpptarbija;
- N. arvestades, et 23 aastat pärast käibemaksudirektiivi vastuvõtmist ei ole nn rakendamiskeelu vormis erandid enam ajakohased, eelkõige kaasaegset digitaalmajandust silmas pidades;
- O. arvestades, et viimase kahe aastakümne jooksul on komisjon algatanud üle 40 rikkumismenetluse rohkem kui kahe kolmandiku liikmesriikide vastu, sest nad ei ole täitnud direktiivi nõudeid;
- P. arvestades, et päritoluriigis maksustamise põhimõttele tugineva lõpliku käibemaksusüsteemi kehtestamiseks ei ole võimalik häälteenamust saavutada, kuna siis oleks ulatuslike konkurentsimoonutuste vältimiseks vaja maksumäärad rohkem ühtlustada;
- Q. arvestades, et võitlus maksupettustega on liikmesriikide jaoks üks tähtsamaid maksualaseid väljakutseid;
- R. arvestades, et käibemaksupettus on äärmiselt kahjulik tegevus, mis viib liikmesriikide eelarvetuludest suuri summasid, takistades nende jõupingutusi riigieelarve konsolideerimiseks;
- S. arvestades, et piiriülene maksupettus läheb liikmesriikidele ja Euroopa maksumaksjatele maksuma ligi 50 miljardit eurot aastas;
- T. arvestades, et käibemaksupettuste liigid on mitmetahulised, pidevalt muutuvad ja puudutavad mitmeid majandussektoreid ning nõuavad seetõttu asjaomaste õigusaktide kiiret kohandamist, et liikuda jätkusuutlikuma ja lihtsama käibemaksusüsteemi poole, mis võimaldaks vältida maksupettust ning maksutululu võimalikku kadu;
- U. arvestades, et kõige levinum käibemaksupettuse liik on nn karussellpettus; arvestades, et seda tüüpi pettuse puhul, mida esineb väga tihti elektroonikaosade, mobiiltelefonide ja tekstiiliga kauplemisel, liigutatakse kaupu mitmete eri liikmesriikides asuvate ettevõtete vahel, kasutades ära asjaolu, et liidusisestelt kaubatarnetelt ei koguta käibemaksu;
- V. arvestades, et viivitamata on vaja liikmesriikidevahelisi tõhustatud ja järjepidevaid koostööpingutusi, et kehtestada ulatuslik ja integreeritud pettusevastase võitluse strateegia, võttes eelkõige arvesse ELi praeguseid eelarvepiiranguid ning e-kaubanduse ja internetikaubanduse kasvu, mis on nõrgendanud territoriaalset kontrolli käibemaksu kogumise üle;
- W. arvestades, et Euroopa Liidu ja liikmesriikide finantshuvide kaitse on keskse tähtsusega element liidu poliitilises tegevuskavas, mille eesmärk on tugevdada ja suurendada kodanike usaldust ning tagada nende raha nõuetekohane kasutamine;

- X. arvestades, et käibemaksupettuse tagajärjel jääb liikmesriikidel tulu saamata ning seetõttu loob see ELi jaoks moonutatud maksukeskkonna, mis on eriti kahjulik väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, ning seda kasutavad kuritegelikud organisatsioonid, kes kasutavad ära seadusandlike lünkasid, mis esinevad liikmesriikide ja nende pädevate järelevalveasutuste vahel;
- Y. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda jõudis oma eriaruandes nr 24/2015 järeldusele, et käibemaksupettuse puhul on enamikul juhtudel tegemist kuritegeliku tavaga, millele tuleb lõpp teha;
- Z. arvestades, et kohtuasjas C-105/14: Taricco jt märkis Euroopa Kohus, et Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni artiklis 1 määratletud pettuse mõiste hõlmab käibemaksutuluseid;
1. tervitab komisjoni kavatsust esitada 2017. aastaks ettepanek lõpliku käibemaksusüsteemi kohta, mis on lihtne, õiglane, tugev, tõhus ja pettusekindlam;
 2. rõhutab, et digitaalse ühtse turu nõuetekohaseks toimimiseks on vajalik lihtne käibemaksusüsteem, mis nõuab vähem erandeid;
 3. leiab, et komisjoni tegevuskava ettepanekute aluseks olev eksperdihinnang sisaldab mitmeid väärtuslikke soovitusi; rõhutab, et komisjoni ettepanekute loetelu tugeva, lihtsa ja pettusekindla käibemaksusüsteemi saavutamiseks ei ole ammendav;
 4. tervitab komisjoni hiljutist 7. aprilli 2016. aasta teatist ning kavatsust võtta täiendavaid meetmeid pettuste vältimiseks ning praeguse käibemaksusüsteemi edasiarendamiseks;
 5. on seisukohal, et praeguse süsteemi edasiarendamine on samuti vajalik, ning nõuab põhjalikku reformi, millega kõrvaldada praeguse süsteemi probleemid või neid vähemalt oluliselt vähendada, eelkõige Euroopa käibemaksu kogumise probleem;
 6. on seisukohal, et komisjon peaks kõiki võimalikke valikuid võrdselt ja avatult analüüsima ning need seadusandlikku menetlusse lisama;
 7. märgib, et lõpliku käibemaksusüsteemi kokkuleppimiseks on vaja teha liikmesriikide ühiseid jõupingutusi;
 8. tunnistab, et paremini toimiva käibemaksusüsteemi osas kokkuleppele jõudmise vajalik eeltingimus on ühehäälsus, ning nõuab seetõttu selget nägemust lihtsuse ja vähemate erandite osas koos pragmaatilise lähenemisviisiga, mille puhul võetakse arvesse kiiresti areneva digitaalmajanduse huvisid;
 9. märgib, et selleks, et võidelda tõhusamalt maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastu ning saada lõpuks lahti praegusest käibemaksu alalaekumisest, on hädavajalik, et liikmesriigid võtaksid vastu koordineeritud maksupoliitika ning suurendaksid ühendusesisest kauplemist puudutavate andmete omavahelise vahetuse kiirust ja sagedust;
 10. ergutab komisjoni ja valitsusasutusi uurima ja katsetama osana reguleerimistehnoloogiaid käsitlevast tegevuskavast (RegTech) uusi tehnoloogiaid,

nagu hajusandmebaasi tehnoloogia ja reaalaajas järelevalve, et vähendada oluliselt praegust märkimisväärset käibemaksu alalaekumist liidus;

11. rõhutab, et liikmesriikide maksuametite ülesanne on tagada käibemaksu kogumine lihtsal ja VKE-sõbralikul viisil, mida on võimalik lihtsustada riikide ametiasutuste vahelise suurema koostöö abil;
12. on seisukohal, et koostöö ja teabevahetus liikmesriikide maksuametite vahel ei ole minevikus olnud piisav ning ka Eurofisci senine tegevus ei ole andnud rahuldavaid tulemusi; on seisukohal, et Eurofisci kaudu vahetatav teave peaks olema rohkem suunatud pettustele; ootab komisjoni peatset ettepanekut Eurofisci toimimise parandamiseks;
13. märgib, et käibemaksuteabe vahetamise süsteem (VIES) on osutunud kasulikuks vahendiks võitluses pettustega, võimaldades maksuametitel kooskõlastada andmed ettevõtjate kohta eri riikide vahel, kuid et selle rakendamises esineb endiselt puudusi, eriti mis puudutab teabe esitamise õigeaegsust, teabenõuetele vastamise kiirust ja väljatoodud vigadele reageerimise kiirust; soovib seetõttu, et liikmesriigid kaaluksid tõsiselt nende puudustega tegelemist;
14. märgib, et riikide ametiasutuste poolt Eurofiscile esitatavaid andmeid ei filtreerita nii, et edastataks üksnes kahtlusalused juhtumid, takistades nii rühma optimaalset toimimist; toetab mitmete liikmesriikide algatust, kes pooldavad siseriiklike riskianalüüsivahendite loomist, mis võimaldaks filtreerida andmeid nii, et üheski liikmesriigis ei tekiks kahtlusaluste juhtumite väljajätmise riski, ja võimaldaks Eurofiscil reageerida kiiresti piiriülestele maksupettustele;
15. rõhutab, et liikmesriikide maksuametite ülesanne on tagada käibemaksu maksmine nõuetekohasel ja lihtsal viisil;
16. tuletab meelde, et seoses liidusisese kaubandusega sõltuvad liikmesriigid suurel määral teistelt liikmesriikidelt saadud teabest, et suuta oma territooriumil käibemaksu koguda; kutsub vastutavaid ametiasutusi üles vahetama käibemaksu- ja eelkõige aktsiisialast teavet automaatselt ning kasutama usaldusväärseid ja kasutajasõbralikke IT-vahendeid, nagu elektroonilised tüüpvormid, et registreerida piiriülesed kaupade ja teenuste tarned lõpptarbijale; usub sellega seoses, et kasulikuks abivahendiks võiks olla käibemaksu lokaatornumbrite (VAT Locator Numbers – VLNs) kasutamine, mille kohaselt kliendid ei saa sisendkäibemaksu maha arvata, kui arvel on kirjas käibemaks ilma kehtiva VLNita;
17. usub, et võrreldavate andmete ja piisavate asjakohaste näitajate puudumine liikmesriikide tulemuste mõõtmiseks mõjutab negatiivselt liidusisese käibemaksupettuse vastu võitlemiseks loodud ELi süsteemi tulemuslikkust, ning kutsub maksuameteid seetõttu üles looma koostöös komisjoniga süsteemi liidusiseste pettuste mahu hindamiseks ning seejärel seadma eesmärgi selle vähendamiseks, kuna see võimaldaks hinnata liikmesriikide tulemuslikkust selle küsimusega tegelemisel;
18. kutsub liikmesriike üles lihtsustama ka teabevahetust kohtu- ja õiguskaitseasutustega, nagu Europol ja OLAF, nagu kontrollikoda on soovitanud;

19. märgib, et tolliprotseduur 42, millega nähakse ette käibemaksuvabastus ühte liikmesriiki imporditud kaupadelt, mis saadetakse seejärel edasi teise liikmesriiki, on osutunud vastuvõtlikuks pettuslikele kuritarvitamistele; märgib, et maksuametite andmete tulemuslik riskkontrollimine tolliametite andmetega on ülioluline seda tüüpi pettuse tuvastamiseks ja elimineerimiseks; kutsub liikmesriike ja komisjoni seetõttu üles võtma meetmeid selleks, et lihtsustada tolli- ja maksuametkondade vahelist teabevahetust seoses tolliprotseduuri 42 alusel tehtud imporditehingutega, nagu kontrollikoda on soovitanud;
20. toetab tegevuskava eesmärki kehtestada ühtne Euroopa käibemaksuala, mis toetaks tugevamat ja õiglasemat ühtset turgu ning aitaks kaasa õiglase maksustamise, säästva tarbimise, tööhõive, majanduskasvu, investeringute ja konkurentsivõime edendamisele, piirates samal ajal ka võimalusi käibemaksupettuseks;
21. nõuab sellega seoses, et teenused viidaks võimalikult kiiresti täielikult uue süsteemi alla, ning nõuab eelkõige finantsteenuste käibemaksuga maksustamist;
22. nõustub komisjoni seisukohaga, et kokku lepitud käibemaksusüsteem peaks põhinema kaupade ja teenuste sihtriigis maksustamise põhimõttel, kuna päritoluriigi põhimõtte rakendamine ei ole olnud võimalik;
23. pooldab sihtriigi põhimõtte üldist kohaldamist üksikisikutele toimuva kaugmüügi korral ning ühtlustatud meetmete kehtestamist väikeettevõtjate jaoks;
24. nõuab, et kokku lepitud käibemaksusüsteemi juurutamisel kaasataks olemasolevatesse maksumudelitesse digitaalmaailmas toimunud tehniline areng, et süsteem vastaks 21. sajandi vajadustele;
25. märgib, et praegu üheaegselt kehtivad paljud erinevad käibemaksumäärad põhjustavad suurt ebakindlust ettevõtjatele, kes kauplevad piiriülevalt, eriti teenustesektoris ja VKEde jaoks; märgib, et ebakindlust põhjustavad ka küsimus, kes vastutab käibemaksu kogumise eest, ühendusesiseste tarnete tõendamine, varifirmadega seotud pettuse osaliseks sattumise risk, rahavoogude küsimused ja erinevad käibemaksumäärad eri tootekategooriatele sama riigi piires; kutsub seetõttu komisjoni üles uurima 2017. aasta keskpaigaks varifirmadega seotud pettuse mõju; nõuab, et liikmesriigid lepiksid kokku käibemaksumäärade suuremas lähendamises;
26. kutsub komisjoni üles hindama maksumäärade liidu tasandil ühtlustamata jätmise mõju, eelkõige piiriülesele tegevusele, ning hindama võimalusi nende takistuste kõrvaldamiseks;
27. toetab komisjoni väljapakutud vähendatud määraga kaupade ja teenuste loetelu korrapärase läbivaatamise varianti, millele nõukogu peab veel nõusoleku andma; nõuab, et selle loetelu puhul võetaks arvesse poliitilisi prioriteete, nagu sotsiaalsed, soolised, tervise-, keskkonna-, toitumis- ja kultuuriaspektid;
28. on seisukohal, et komisjoni alternatiivina välja pakutud käibemaksu alammäärade täielik kaotamine võib põhjustada ühtsel turul märkimisväärsed konkurentsimoonusi ja probleeme; on seisukohal, et arvesse tuleks võtta vajadust senisest suurema ühtlustamise järele, mis on vajalik ühtse turu nõuetekohase toimimise jaoks;

29. nõuab, et uuritaks võimalust koostada Euroopa ühtne vähendatud maksumääraga kaupade ja teenuste loetelu, eesmärgiga leida praegusele vähendatud käibemaksumäärade süsteemile alternatiiv, mis võiks märkimisväärselt parandada käibemaksusüsteemi tõhusust, võimaldades süsteemi praegusest suuremat struktureeritust;
30. on seisukohal, et käibemaksupettuste vastu võitlemiseks on oluline vähemate erandite olemasolu ning et parim ja tõhusaim viis pettuste tõkestamiseks on võimalikult madala määraga lihtne käibemaksusüsteem;
31. on seisukohal, et praegust keerulist süsteemi saaks oluliselt lihtsustada, kui kaupade ja teenuste arvu, millele võib kohaldada vähendatud maksumäärasid, vähendatakse ja mõned kaubad ja teenused, millele võib kohaldada vähendatud maksumäärasid, määratakse liikmesriikide poolt ühiselt kindlaks ELi tasandil, võimaldades liikmesriikidel samal ajal otsustada maksumäärade üle, niikaua kui need on kooskõlas käibemaksudirektiivis sätestatud käibemaksu alammääradega ja eeldusel, et see ei too kaasa ebaausa konkurentsi riski;
32. nõuab, et tooted kuuluksid sihtriigi põhimõtte kohaselt sama maksustamise alla, hoolimata sellest, millises vormis või millisel platvormil neid ostetakse ning kas need edastatakse digitaalsel või füüsilisel kujul;
33. märgib, et suur probleem VKEde jaoks on praegu see, et liikmesriikidel on erinevad tõlgendused selles osas, mida võib pidada tooteks või mida teenuseks; kutsub seetõttu komisjoni üles olema oma määratlustes selgem ja eristavam;
34. kutsub liikmesriike üles käsitlema era- ja avaliku sektori ettevõtteid valdkondades, kus nad omavahel konkureerivad, käibemaksu suhtes ühtemoodi;
35. juhib tähelepanu sellele, et käibemaksu osadena maksmise süsteem valiti OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekti (1. meede) kaudse maksustamise võrdlusmeetodiks, kuna see tagab maksude tulemusliku kogumise ja oma laadi tõttu võimaldab ettevõtjate enesekontrolli;
36. märgib, et käibemaksudirektiivi artiklites 199 ja 199a nähakse ette pöördmaksustamise ajutine ja sihipärane kohaldamine piiriüleste tehingute ja teatavate omamaiste eriti riskialduste valdkondade puhul liikmesriikides;
37. kutsub komisjoni üles uurima hoolikalt pöördmaksustamise tagajärgi ja kontrollima, kas see menetlus lihtsustab olukorda VKEde jaoks ja vähendab käibemaksupettusi;
38. kutsub komisjoni üles hindama katseprojektide kaudu pöördmaksustamise mõjusid – ja seda mitte ainult üksikute eriti suure pettuste ohuga sektorite puhul – seoses kasu, nõuete täitmisega seotud kulude, pettuste, tulemuslikkuse ja rakendusprobleemide ning pikaajaliste eeliste ja puudustega, nagu mõned liikmesriigid on nõudnud ja komisjon on seda vahepeal sõnaselgelt kinnitanud, kuigi seda ei ole seni komisjoni tegevuskavasse lisatud;
39. on seisukohal, et sihtriigi põhimõtte üldisel rakendamisel peavad liikmesriikide maksuametid võtma maksukohustuste täitmise tagamise ja maksudest kõrvalehoidumise

võimaluste vähendamise eest suurema vastutuse; nõustub komisjoni seisukohaga, et käibemaksupettuste vastase võitluse täiustamiseks on veel piisavalt ruumi tavapäraste haldusmeetmete ning liikmesriikide töötajate maksude kogumis- ja kontrollisuuutlikkuse ja -oskuste parandamise kaudu; rõhutab vajadust karmistada maksukontrolle ja suurimate petturite vastaseid sanktsioone; palub komisjonil pakkuda selles osas piisavat rahalist ja tehnilist tuge;

40. on seisukohal, et komisjon peaks jälgima tähelepanelikult riiklike maksuametite tulemusi ning parandama nende tegevuse kooskõlastamist;
41. väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle laiendada väike ühe akna süsteem täiemõõduliseks ühe akna süsteemiks; märgib, et on ülimalt tähtis, et see oleks kasutajasõbralik ja võrdselt tõhus kõigis 28 liikmesriigis; märgib, et ühe akna süsteemi loomine leevendaks halduskoormust, mis takistab ettevõtjate piiriülest tegutsemist, ja vähendaks VKEde kulusid¹;
42. märgib, et sihtriigi põhimõtte rakendamiseks ja pettuste vähendamiseks on ülioluline nn ühe akna süsteem; nõuab, et ühe akna süsteemi täiustamisel lähtutaks praegustest kogemustest väikeste ühe akna süsteemidega digitaaltoodete jaoks; märgib, et isegi väikese ühe akna süsteemi korral võib uue sihtriigi põhimõtte kohaldamine põhjustada väike- ja mikroettevõtjatele märkimisväärse halduskoormuse; väljendab seetõttu heameelt komisjoni käibemaksu tegevuskavas sisalduva ettepaneku üle kehtestada ühine, kogu ELi hõlmav lihtsustusmeede (käibemaksukünnis); nõuab, et sõnaselgelt määrataks kindlaks, milline liikmesriik vastutab piiriüleste tehingute korral maksukontrollide eest; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle kaotada osana oma käibemaksu tegevuskavast madala väärtusega saadetiste maksusoodustused;
43. tunnistades, et erinevaid käibemaksusüsteeme Euroopa Liidu piires võidakse pidada ka mittetariifseks tõkkeks ühtsel turul, rõhutab, et käibemaksu väike ühe akna süsteem (VAT Mini One-Stop Shop – VAT MOSS) on hea viis kõnealuse tõkke kõrvaldamiseks ja eriti VKEde toetamiseks nende piiriüleises tegevuses; tunnistab, et VAT MOSSiga seoses on veel lahendamata mõned väiksemad probleemid; kutsub komisjoni üles lihtsustama veelgi käibemaksukohustuste täitmist ettevõtjate poolt kogu ELis;
44. võtab teadmiseks Euroopa Liidu Kohtu otsuse kohtuasjas C-97/09 (Ingrid Schmelz vs. Finanzamt Waldviertel); võtab teadmiseks 28 erinevat käibemaksuvabastuskünnist; võtab teadmiseks sellest tulenevad finantsraskused VKEde ja mikroettevõtjate jaoks, kes oleks oma riikliku süsteemi kohaselt maksust vabastatud; kutsub komisjoni üles viima läbi täiendavaid uuringuid mikroettevõtjatele käibemaksuvabastuskünnise kehtestamise kohta;
45. nõuab kõigi ettepanekute kontrollimist, et hoida käibelt arvestatavatest maksudest tulenev halduskoormus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks minimaalne; ergutab komisjoni sellega seoses uurima ka parimaid rahvusvahelisi tavasid, nagu Singapuris ja Austraalias kohaldatavad kuldse kaardi süsteemid, tunnistades, et mõnede tarnijate poolse pettuse risk on väga madal;
46. tervitab komisjoni teatavaks tehtud kavatsust esitada 2017. aastal VKEde

¹ COM(2016)0148.

käibemaksuvaldkonna pakett; soovitab siiski, et uue raamistiku rakendamine peaks toimuma järk-järgult, kuna see tekitab täiendavaid halduskulusid (näiteks seoses IT-taristu või käibemaksumenetlustega);

47. võtab teadmiseks keeruka deklareerimissüsteemi, mis tekitab VKEdele suure koormuse ja ei soodusta piiriülest kaubandust; kutsub komisjoni üles lisama oma VKEde paketti ettepanekut ühtse käibemaksudeklaratsiooni ning ühtlustatud aruandlusnõuete ja tähtaegade kohta;
48. rõhutab vajadust ühtlustatud käibemaksukeskkonna järele ettevõtetevahelise ja ettevõtjalt tarbijale toimuva kaugmüügi jaoks; märgib, et puuduliku koordineerimise tõttu ei rakendata käibemaksukünnist eri liikmesriikides ühesuguse eduga;
49. rõhutab, et uus lihtsustatud käibemaksusüsteem tuleb kavandada selliselt, et VKEedel oleks võimalik piiriülese kaubanduse eeskirju lihtsalt järgida ja neil oleks võimalik saada igas liikmesriigis toetust mitte üksnes selles osas, kuidas nendega kohandada, vaid ka käibemaksumenetluste haldamise osas;
50. nõuab, et lähiajal loodaks põhjalik ja avalikkusele kättesaadav veebiportaal, kust ettevõtjad ja lõpptarbijad saaksid selgelt ja lihtsalt üksikasjalikku teavet üksikutele toodetele ja teenustele kehtivate käibemaksumäärade kohta liikmesriikides; rõhutab, et selle portaali keel ja kujundus peaks olema lihtsalt mõistetav ja kasutatav; kordab oma veendumust, et aitamine ettevõtjatel liikmesriikides kohaldatavatest käibemaksueeskirjadest selgelt aru saada tugevdab veelgi käibemaksupettuste vastaseid meetmeid; märgib samuti, et sertifitseeritud maksualane tarkvara võiks aidata piirata konkreetset tüüpi pettuste ja muude eeskirjade eiramiste riski ning võib pakkuda kindlust siseriiklikes ja piiriülestes tehingutes osalevatele ausatele ettevõtjatele; kutsub komisjoni lisaks üles andma riikide maksuametitele suuniseid tehingute klassifitseerimise kohta seoses kohaldatava käibemaksumääraga, et vähendada nõuete täitmisega seotud kulusid ja õiguslikke vaidlusi; kutsub liikmesriike üles looma avalikke teabesüsteeme, näiteks käibemaksu alaseid veebiportaale, et teha kättesaadavaks usaldusväärne teave;
51. kutsub komisjoni üles koostama ajakohastatud teabega loetelu käibemaksueeskirjade kohta igas üksikus liikmesriigis; rõhutab samal ajal, et eeskirjadest ja määradest komisjonile teatamine on liikmesriikide ülesanne;
52. märgib, et e-kaubanduses tähendab ühtlustatud käibemaksukünniste puudumine e-kaubandusega tegelevate VKEde jaoks suuri tehingukulusid, kui nad juhuslikult või tahtmatult künnise ületavad;
53. kutsub liikmesriike üles andma komisjonile kiiremas korras teavet oma vastavate käibemaksumäärade, erinõuete ja käibemaksuvabastuste kohta; kutsub komisjoni üles koguma seda teavet ning tegema seda ettevõtjatele ja tarbijatele kättesaadavaks;
54. on seisukohal, et komisjoni tegevuskavas väljakuulutatud käibemaksu reformikava suhtes on vaja teadlaste, ELi liikmesriikide maksuhaldurite, VKEde ja ELi ettevõtjate osalusel läbi viia ulatuslik ja kvalitatiivne mõjuhindang;
55. rõhutab, et maksustamist käsitlevad õigusaktid kuuluvad liikmesriikide ainupädevusse;

rõhutab, et ELi toimimise lepingu artikli 329 lõike 1 kohaselt võivad vähemalt üheksa liikmesriiki seada sisse tõhustatud koostöö; kutsub komisjoni üles toetama ettepanekuid tõhustatud koostööks, mille eesmärk on võidelda pettuste vastu ja vähendada käibemaksuga seotud halduskoormust;

56. on seisukohal, et lahendus OECD raamistikuks on eelistatav eraldiseisvatele meetmetele, mis tuleb ühtlustada OECD soovitude ning maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskavaga;
57. väljendab heameelt seoses komisjoni ettepanekuga „ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020: Valitsussektori digitaalse arengu kiirendamine“;
58. märgib, et uus tegevuskava hõlmab edasisi samme tõhusama ja pettusekindlama lõpliku süsteemi suunas, mis on digitaalmajanduse ja e-kaubanduse ajajärgul ettevõtjate suhtes sõbralikum;
59. toetab komisjoni ettepanekut, mille kohaselt käibemaksu (kaupade või teenuste) piiriüleselt müügilt koguks päritoluriigi maksuamet vastavalt tarbimisriigis kohaldatavale maksumäärale ning see kantaks üle riiki, kus toimub kaupade või teenuste lõplik tarbimine;
60. rõhutab, et väga oluline on esitada seadusandlik ettepanek laiendada ühtset elektroonilist mehhanismi (käibemaksu registreerimiseks ja tasumiseks piiriüleselt tegutsevatele ettevõtjatele) ka füüsiliste kaupade veebimüügile, et vähendada halduskoormust, mis on üks peamisi takistusi piiriüleselt tegutsevate ettevõtjate jaoks;
61. kutsub komisjoni üles tegelema killustunud käibemaksukorrast tuleneva ettevõtjate halduskoormusega, esitades seadusandlikud ettepanekud laiendada praegust väikest ühe akna süsteemi interneti teel müüdavatele füüsilistele kaupadele, mis võimaldaks ettevõtjatel esitada ühtseid deklaratsioone ja tasuda käibemaksu oma liikmesriigis;
62. palub liikmesriikidel lihtsustada oma riiklikke maksusüsteeme ning muuta need selgemaks ja järjepidevamaks, eesmärgiga lihtsustada nõuete täitmist, hoida ära, takistada ja karistada maksupettusi ja maksudest kõrvalehoidumist ning suurendada käibemaksu kogumise tõhusust;
63. peab murettekitavaks, et käibemaksu kui omavahendi vastutussüsteemi lihtsustamise eesmärki ei ole täielikult saavutatud; tuletab meelde, et on vaja jätkata omavahenditega seotud juhtimissüsteemi lihtsustamist, et vähendada võimalusi vigadeks ja pettusteks; peab kahetsusväärseks, et uues tegevuskavas ei käsitleta mõju käibemaksupõhiste omavahenditele;
64. juhib tähelepanu asjaolule, et 2015. aastal ulatus käibemaksu alalaekumine liikmesriikides ja hinnanguline käibemaksu kogumise puudujääk liidus 170 miljardi euron, ning rõhutab, et 2014. aastal uuritud 26-st liikmesriigist 13-s ületas keskmine hinnanguline käibemaksu puudujääk 15,2%; kutsub komisjoni üles kasutama täielikult ära oma rakendamisevõimet, et liikmesriike kontrollida ja aidata; juhib tähelepanu asjaolule, et tulemuslik tegevus käibemaksu alalaekumise vähendamiseks eeldab kooskõlastatud ja valdkonnaülest käsitlust, sest alalaekumine ei tulene mitte ainult pettustest, vaid erinevate tegurite koostoimest, mis hõlmavad pankrotte ja

maksejõuetust, statistilisi vigu, hilinenud makseid, maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist; kordab oma üleskutset komisjonile edendada kiiremas korras õigusakte, milles käsitletakse rikkumisest teatajate kaitse miinimumtasest ELis, et paremini uurida ja takistada pettusi, ning näha ette rahaline toetus piiriülesele uurivale ajakirjandusele, mis on selgelt tõestanud oma tõhustust LuxLeaksi, Dieselgate'i ja Panama dokumentide skandaalides;

65. peab kahetsusväärseks, et käibemaksupettused ja eelkõige nn karussellpettused või varifirmade pettused moonutavad konkurentsi ning jätavad riikide eelarved ilma olulistest vahenditest ja kahjustavad ka liidu eelarvet; väljendab muret, et komisjonil puuduvad usaldusväärsed andmed käibemaksu karussellpettuste kohta; kutsub seetõttu komisjoni üles käivitama liikmesriikide koordineeritud tegevust käibemaksu karussellpettuse alase statistika kogumiseks mõeldud ühise süsteemi loomiseks; juhib tähelepanu asjaolule, et selline süsteem võiks tugineda mõnedes liikmesriikides juba kasutuses olevale praktikale;
66. nõuab tungivalt, et komisjon algataks ühise süsteemi loomise, mis lubaks liidusiseste käibemaksupettuste mahtu täpsemalt hinnata liidusiseste käibemaksupettuste statistika koostamise abil, mis võimaldaks igal liikmesriigil hinnata oma olukorda liidusisese käibemaksu vähenemise ning pettuste avastamise suurenemise ja sellest tuleneva maksude sissenõudmise täpsete ja usaldusväärsete näitajate põhjal; on seisukohal, et uusi järelevalvemeetodeid, näiteks ühtset auditit või ühiseid auditeid tuleks laiendada ka piiriülesele tegevusele;
67. rõhutab, kui tähtis on rakendada uusi strateegiaid ja kasutada tõhusamalt olemasolevaid ELi struktuure, et tugevdada käibemaksupettuste vastast võitlust; rõhutab asjaolu, et suurem läbipaistvus, mis võimaldab nõuetekohast kontrolli ning struktureeritumat ja riskipõhist käsitlemist, on petuskeemide ja korrupsiooni avastamisel ja ennetamisel keskse tähtsusega;
68. peab kahetsusväärseks, et liikmesriikidevaheline halduskoostöö käibemaksupettuse vastase võitluse valdkonnas ei ole liidusisese käibemaksust kõrvalehoidumise ja petuskeemidega toimetulekuks ega piiriüleste tehingute või kauplemise haldamiseks ikka veel piisavalt tõhus; rõhutab vajadust lihtsustatud, mõjusa ja juurdepääsetava käibemaksusüsteemi järele, mis võimaldaks kõigil liikmesriikidel vähendada oma käibemaksukoormust ja võidelda käibemaksupettustega; kutsub seetõttu komisjoni üles korraldama halduskoostöö lepingute hindamisel rohkem kontrollkülastusi riskipõhiselt valitud liikmesriikidesse; lisaks palub komisjonil halduskokkulepete hindamise kontekstis keskenduda õiguslike tõkete kaotamisele, mis takistavad haldusasutuste, kohtute ja õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust riiklikul ja ELi tasandil; kutsub komisjoni ühtlasi üles soovitama liikmesriikidel võtta kasutusele ühine riskianalüüs, sealhulgas sotsiaalvõrgustike analüüs, tagamaks et Eurofisci kaudu vahetatud teabe sihtmärgiks oleksid pettused; kutsub liikmesriike üles kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused ning parandama praegu teabevahetuseks kasutatavat süsteemi;
69. rõhutab vajadust tugevdada Eurofisci, et kiirendada teabevahetust; juhib tähelepanu asjaolule, et teabe täpsuse, täielikkuse ja õigeaegsusega on endiselt probleeme; peab vajalikuks ühendada liikmesriikide maksu-, kohtu- ja politseiasutuste ning pettuste,

organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu vastase võitlusega tegelevate Euroopa Liidu ametite – nagu Europol, Eurojust ja OLAF – meetmed ja kooskõlastada nende strateegiad; ergutab kõiki sidusrühmi kaaluma lisaks lihtsaid ja mõistetavaid viise teabe vahetamiseks reaalajas, mis võimaldaks viivitamata reageerida olemasolevatele või uutele petuskeemidele või võtta meetmeid nende leevendamiseks;

70. peab äärmiselt oluliseks kõigi liikmesriikide osalemist kõigis Eurofisci tegevusvaldkondades, et oleks võimalik võtta tulemuslikke meetmeid käibemaksupettustega võitlemiseks;
71. palub, et komisjon esitaks ettepanekud, mis võimaldaksid tolli- ja maksuametite andmete tulemuslikku ristkontrollimist, ning pööraks liikmesriikide kontrollimisel tähelepanu teabenõuetele vastamise õigeaegsuse parandamise meetmetele ja käibemaksuteabe vahetamise süsteemi usaldusväärsusele;
72. palub komisjonil julgustada neid liikmesriike, kes ei ole seda veel teinud, võtma kasutusele kaks erinevat käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit (ühendusesise kaubandusega tegeleda soovivatele ettevõtjatele eraldataks kodusest käibemaksukohustuslase registreerimisnumbrist erinev number) ning tegema määruse nr 904/2010 artiklis 22 sätestatud kontrollid, pakkudes ettevõtjatele samal ajal tasuta nõustamist;
73. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriikide elektroonilised tollivormistussüsteemid suudaksid automaatselt kontrollida ja kontrolliks käibemaksukohustuslasena registreerimise numbreid;
74. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks käibemaksudirektiivi muudatuse, mis võimaldaks saavutada liikmesriikide käibemaksu aruandlusnõuete edasist ühtlustamist liidusiseste kaubatarnete ja teenuste osutamise puhul;
75. väljendab kahetsust, et nõukogu ei ole veel heaks kiitnud komisjoni ettepanekut kehtestada piiriülese kaubanduse puhul solidaarvastutus; juhib tähelepanu asjaolule, et see vähendab motivatsiooni hoiduda äri tegemisest petturitest ettevõtjatega; on seisukohal, et liikmesriigid ei rakenda ühtselt käibemaksudirektiivi seda osa, mis puudutab käibemaksu koondaruannete esitamise ajavahemikku, ning et see suurendab rohkem kui ühes liikmesriigis tegutsevate ettevõtjate halduskoormust; nõuab seetõttu tungivalt, et nõukogu kiidaks heaks komisjoni ettepaneku solidaarvastutuse kohta;
76. ergutab komisjoni ja liikmesriike olema aktiivsemad rahvusvahelisel tasandil, tugevdama koostööd kolmandate riikidega ning viima sisse tõhusa käibemaksu kogumise, eesmärgiga kehtestada koostöönormid ja -strateegiad, mis tuginevad peamiselt läbipaistvuse, hea valitsemistava ja teabe vahetamise põhimõtetele; julgustab liikmesriike vahetama omavahel ELi mittekuuluvate riikidelt saadud teavet, et muuta hõlpsamaks käibemaksu sissenõudmine, eriti e-kaubanduses;
77. nõuab tungivalt, et nõukogu lisaks käibemaksu liidu finantshuve kahjustava pettuse vastast võitlust kriminaalõiguse abil käsitleva direktiivi (finantshuvide kaitse direktiiv) kohaldamisalasse, et jõuda selles küsimuses võimalikult kiiresti kokkuleppele;
78. palub, et komisjon hindaks ka edaspidi kuritegelike organisatsioonide poolt

käibemaksupettuse abil teenitavat tulu ning esitaks laiaulatusliku, ühise ja mitut valdkonda hõlmava strateegia kuritegelike organisatsioonide käibemaksupettusel põhinevate ärimudelite vastu võitlemiseks, sealhulgas vajaduse korral ühiste uurimisrühmade abil;

79. peab väga oluliseks tagada niisuguse ühtse, tugeva ja sõltumatu Euroopa Prokuratuuri loomine, kes on võimeline eespool mainitud finantshuve kaitse direktiivis määratletud muu hulgas käibemaksupettusega seotud liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid uurima ning niisuguste tegude toimepanijatele süüdistusi esitama ja neid kohtu ette tooma, ning on veendunud, et igasugune nõrgem lahendus tähendaks kulusid liidu eelarve jaoks; rõhutab lisaks vajadust tagada, et pädevuse jaotus Euroopa Prokuratuuri ja liikmesriikide uurimisasutuste vahel ei tekitaks olukorda, kus õiguserikkumised, millel on märkimisväärne mõju liidu eelarvele, jääksid Euroopa Prokuratuuri pädevusalast välja;
80. palub kõikidel liikmesriikidel avaldada ELi-sisese käibemaksupettuse tõttu kantud kahju hinnangud, tegeleda Eurofisci puudustega ja kooskõlastada paremini oma poliitikat kaupade ja teenuste käibemaksuga pöördmaksustamise valdkonnas;
81. peab ülimalt oluliseks, et liikmesriigid kasutaksid käibemaksupettuse tõkestamise kasuliku vahendina mitmepoolseid kontrole, mis kujutavad endast ühe või mitme seotud maksukohustuslase maksukohustuse koordineeritud kontrollimist kahe või enama liikmesriigi poolt;
82. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikidele.

SELETUSKIRI

Alates 1993. aastast Euroopa Liidus kehtiv käibemaksusüsteem pidi olema ajutine. Selle kohaselt tuleb liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamine asendada lõpliku korraga, mille põhimõte rajaneb kaubatarnete ja teenuste osutamise päritoluliikmesriigis maksustamisel. Nõukogu võtab vastu asjakohased direktiivid ühise käibemaksusüsteemi täiustamiseks ning „eelkõige, et piirata järk-järgult või kaotada erandid sellest süsteemist“. Komisjon on kohustatud esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga nelja aasta järel aruande liikmesriikides ühise käibemaksusüsteemi toimimise kohta ning eelkõige üleminekukorra toimimise kohta.

Komisjoni 2016. aasta 7. aprilli teatisega käibemaksu tegevuskava kohta lõppeb pikk seisak liikumises ühtse ELi käibemaksuala suunas ning viidatakse, et nüüd on aeg teha reforme.

Käibemaks, mis moodustas 2014. aastal peaaegu triljon eurot, on ELis märkimisväärne ja kasvav tuluallikas. See vastab ligikaudu 7% liidu sisemajanduse koguproduktist ning käibemaks on ka üks ELi omavahendite allikaist. Kehtiv käibemaksusüsteem jättis algusest peale võimaluse pettusteks. Hoolimata mitmetest algatustest ei ole seni õnnestunud pettusi ohjata. Komisjoni hinnangul laekub pettuste tõttu igal aastal käibemaksu ligikaudu 170 miljardi euro võrra vähem ning ainuüksi piiriüleste pettuste tõttu jääb saamata vähemalt 50 miljardit eurot.

Käibemaksusüsteemi reformimisel on osutunud eriti suureks takistuseks nõutav liikmesriikide ühehääline otsus. Liikmesriigid, kes kaitsevad endiselt oma vanu alussüsteeme ning teostavad kohustuste ja pettuste tuvastamiseks tehtavaid kontrole ebapiisavalt, on seni olulisi reforme edasi lükanud või takistanud.

Võimalike reformiettepanekute kohta on olemas ulatuslik rahvusvaheliselt tunnustatud konsultatsioonifirma eksperdihinnang, milles esitletakse kokku viit võimalust. Nendest kahe võimaluse abil saaks juba lühikese aja jooksul saavutada tuntava piiriüleste käibemaksupettuste vähendamise. Samuti on saadaval kontrollikoja aruanne, kus arutletakse kriitiliselt kehtivate erandite üle ning kus tehakse ettepanek lubada üksnes toiduainetele nullmaksumäära ning muul juhul suures osas ühtlustada käibemaksu alammäärad. 2016. aasta esimestel kuudel ei kehtinud minimaalne maksumäär 15%, kuna komisjon esitas pikendamise ettepaneku liiga hilja.

Komisjon teatas oma tegevuskavas, et kavatseb esitada seadusandliku ettepaneku lõpliku käibemaksusüsteemi kohta, mille kohaselt tugineb käibemaksusüsteem kaupade ja teenuste sihtriigis maksustamise põhimõttele. Seeläbi lükkab komisjon lõplikult tagasi esialgu nõutud päritoluriigis maksustamise põhimõtte, mida polnud ilmselt mitmete probleemide ja konkurentsi kahjustamise tõttu võimalik jõustada. See tähendab, et maksustamise eeskirju, mille kohaselt kauba tarnija nõuab käibemaksu oma kliendilt, kohaldatakse ka piiriüleste tehingute suhtes ning seeläbi vähendatakse oluliselt võimalusi käibemaksupettusteks.

Komisjon selgitab oma teatises: „Eelkõige on vaja poliitilist juhtimist, et ületada sügavalt juurdunud takistused, mis on varem edasiminekut takistanud, ja viia lõpuks läbi reformid

maksupettustega võitlemiseks, kõrvaldada haldustakistused ja vähendada reguleerimisega seotud kulused, et Euroopa ettevõtjate elu lihtsustada.“

Komisjon on seisukohal, et ELi ettevõtjad tegutsevad halvemas konkurentsiolekorras kui kolmandate riikide tarnijad, kes võivad väikesaadetiste maksuvabastuse alusel ELi tarbijatele kaupu tarnida käibemaksuvabalt. Seetõttu tegi komisjon ettepaneku ajakohastada piiriülese e-kaubanduse suhtes kohaldatavat käibemaksu, eelkõige VKEde jaoks. Ettepaneku keskmeks on nn ühe akna süsteemi kehtestamine tehingutele, mis seisnevad materiaalsete kaupade lõpptarbijatele müümisel interneti teel; ühise, kogu ELi hõlmava lihtsustusmeetme kehtestamine, et aidata väikeseid e-kaubandusega alustavaid idufirmasid, ning kolmandate riikide tarnijate poolt väikesaadetiste importimisel kehtinud käibemaksuerandi kaotamine.

Selle saavutamiseks teeb komisjon ettepaneku parandada ELi-sisest ning kolmandate riikidega tehtavat koostööd, mida nõudis ka kontrollikoda, kuna maksuametite vahelise halduskoostöö vahendeid ei ole seni piisavalt ära kasutatud. Eurofisci võrgustiku rakendamine ei ole endaga kaasa toonud oodatud tagajärgi. Meetmete hulka kuuluvad liidu 28 riigi maksuametite ja tolliasutuste koostöö ning vabatahtlikud kokkulepped ettevõtjate ja maksuhaldurite vahel.

Komisjoni tegevuskavas on samuti ajutised erandid liikmesriikidele riiklike ja struktuursete pettuste vastu võitlemiseks. Seetõttu on mõned käibemaksupettustest rohkem mõjutatud liikmesriigid juba pikemat aega palunud luba rakendada ajutist üldist pöördmaksustamise mehhanismi, mis kalduks kõrvale käibemaksudirektiivi üldpõhimõtetest.

Ajakohastatud maksumäärade poliitika suunas liikudes rõhutab komisjon, et käibemaksudirektiivis on juba sätestatud praegused üldised eeskirjad liikmesriikide vabaduse kohta määrata käibemaksumäärasid ning et nende eeskirjade eesmärk on eelkõige tagada „käibemaksusüsteemi neutraalsus, lihtsus ja toimivus“. Riiklikud seadusandjad otsustavad sõltumatult kõigile oma maksustavatele kaubatarnele ja teenustele kohaldatava standardse käibemaksumäära üle ning ühiselt minimaalse maksumäära kehtestamise üle. Teatavate käibemaksudirektiivis loetletud kaupade ja teenuste puhul lubatakse kaht vähendatud käibemaksumäära (5% või rohkem). 23 aastat pärast käibemaksudirektiivi kasutuselevõtmist ei ole asutamis- või liitumisajast pärinevad rakendamiskeelu vormis erandid, mis võisid osaliselt olla tunduvalt alla 5%, enam asjakohased.

Komisjon viitab tõsiasi, et võttes arvesse ELi õigusaktide muudatuste vastuvõtmise pikka menetlust, on liikmesriigid minevikus sageli eeskirju rikkunud ning komisjon on siiani algatanud enam kui kahe kolmandiku liikmesriikide suhtes rohkem kui 40 rikkumismenetlust. Seetõttu tehakse ettepanek esildada reform, mis suurendaks liikmesriikide vabadust ning vabastaks ELi asjatutest kohtuvaidlustest. Komisjon ei ole uurinud, kas see on vastuolus käibemaksusüsteemi neutraalsusega konkurentsi seisukohast või võib tekitada ebaausaid maksutavasid.

Käibemaks on tarbimismaks, mida peab maksma lõpptarbijat. Seetõttu on käibemaksu üks põhitunnuseid neutraalsuse põhimõte, mille kohaselt ei peaks ettevõtjad võimaluse korral käibemaksu koormust kandma ning et põhimõtteliselt tuleks maksustada kõik äritehingud ja erandeid tuleks lubada vaid väga kitsastes piirides.

Kõigi käibemaksu reformikavade puhul on vajalikud teadlaste, ELi maksuametite ja

ettevõtjate osalusel tehtavad ulatuslikud, kvalitatiivsed mõjuhinnangud, et juba läbirääkimiste käigus, aga ka elluviimisetapis riikide tasandil saaks ettevõtjate halduskoormust märgatavalt vähendada.

Järeldus

Kavandatud algatused ja ajakava on kaugel otsustavast läbimurdest. Enam kui 20 aastat kehtinud üleminekusüsteemi reformimise asemel rahuldub komisjon ettepanekutega tugevdada koostööd, loodab maksuametite omavahelisele suuremale usaldusele, tegevuskava kehtestamisele ja edasisele hindamisele.

Püsiv käibemaksusüsteem võiks olla pöördmaksustamise mehhanismi kogu Euroopat hõlmav laiendus kõigile tehingutele ettevõtjate vahel. Selle mudeli kohaselt on kogu eelnev maksukogumine ja -tagastamine tarbetu. Kus raha ei liigu, seal on ka igasugune pettuste võimalus välistatud. Seega vähendataks oluliselt konkurentsimoontusi.

Lisaks vabastataks ettevõtjad rahastamisega seoses tohututest haldusülesannetest. Arvete koostamist lihtsustataks oluliselt. Ettevõtjad ei peaks sisendkäibemaksu enam eelrahastama. Vähendataks ebasoodsat konkurentsiolekorda võrreldes suurettevõtjatega, kes saaksid sisendkäibemaksu tagastust rahastamisvahendina kasutada. Lisaks oleks võimalik vältida mitmeid käibelt arvestatavate maksude pankroti tõttu saamata jäämisi.

Kogu liitu hõlmav pöördmaksustamise mehhanism aitaks süsteemi ka lihtsustada ja ühtlustada, kuna praegust tavapärase maksustamise, kassapõhise maksustamise ning pöördmaksustamise kooseksisteerimist esineks tunduvalt vähem. Lisaks lihtsustataks piiriüleseid tehinguid, mille suhtes kehtivad praegu erinevad tingimused lihtsustuseeskirjade osas ning registreerimiskohustused.

Arusaamatuks jääb komisjoni reserveeritud suhtumine menetluse kogu liitu hõlmava rakendamise suhtes. See on osutunud väga edukaks juba mõnede liikmesriikide eriti suure pettuste ohuga sektorites. Siiani ei ole kindlaks tehtud, et laiemal tasandil süsteem ei töötaks.

6.7.2016

EELARVEKONTROLLIKOMISJONI ARVAMUS (*)

majandus- ja rahanduskomisjonile

lõpliku käibemaksusüsteemi väljatöötamise ja käibemaksupettuste vastase võitluse kohta
(2016/2033(INI))

Arvamuse koostaja (*): Nedzhmi Ali

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

ETTEPANEKUD

Eelarvekontrollikomisjon palub vastutaval majandus- ja rahanduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et võitlus maksupettustega on liikmesriikide jaoks üks tähtsamaid maksualaseid väljakutseid;
- B. arvestades, et käibemaksupettus on äärmiselt kahjulik tegevus, mis viib liikmesriikide eelarvetuludest suuri summasid, takistades nende jõupingutusi riigieelarve konsolideerimiseks;
- C. arvestades, et piiriülene maksupettus läheb ELi maksumaksjatele ja liikmesriikidele maksma ligi 50 miljardit eurot aastas;
- D. arvestades, et käibemaksupettuste liigid on mitmetahulised, pidevalt muutuvad ja puudutavad mitmeid majandussektoreid ning nõuavad seetõttu kehtivate õigusaktide kiiret kohandamist, et liikuda jätkusuutlikuma ja lihtsama käibemaksusüsteemi poole, mis võimaldaks ennetada maksupettust kui nähtust ning maksutulu võimalikku kadu;
- E. arvestades, et kõige levinum käibemaksupettuse liik on nn karussellpettus; arvestades, et seda tüüpi pettuse puhul, mida esineb väga tihti elektroonikaosade, mobiiltelefonide ja tekstiiliga kauplemisel, liigutatakse kaupu mitmete eri liikmesriikides asuvate ettevõtete vahel, kasutades ära asjaolu, et liidusisestelt kaubatarnetelt ei koguta käibemaksu;
- F. arvestades, et viivitamata on vaja liikmesriikidevahelisi tõhustatud ja järjepidevaid koostööpingutusi, et kehtestada ulatuslik ja integreeritud pettusevastane strateegia, võttes eelkõige arvesse ELi praeguseid eelarvepiiranguid ning e-kaubanduse ja internetikaubanduse kasvu, mis on nõrgendanud territoriaalset kontrolli käibemaksu kogumise üle;

- G. arvestades, et Euroopa Liidu finantshuvide kaitse on ELi poliitilises tegevuskavas tähtsal kohal, et kindlustada ja suurendada oma kodanike usaldust;
1. tunneb heameelt uue käibemaksu tegevuskava üle, mis on kauaoodatud oluline algatus poliitilise prioriteedi „Integreeritum ja õiglasem siseturg“ rakendamise edendamiseks ja toetamiseks ELi digitaalse ühtse turu strateegia ning ühtse ELi käibemaksuala kaudu; rõhutab, et võitlus käibemaksu alalaekumise ja maksupettustega peaks ELi ja liikmesriikide jaoks kujutama kiireloomulist prioriteeti; toonitab vajadust integreerituma ja õiglasema siseturu järele, et aidata kaasa õiglase maksustamise, säästva tarbimise, tööhõive, majanduskasvu, investeringute ja konkurentsivõime edendamisele; on seisukohal, et uue tegevuskava suhtes tuleks läbi viia põhjalik mõjuhindang;
 2. väljendab heameelt seoses komisjoni ettepanekuga „ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020: valitsussektori digitaalse arengu kiirendamine“;
 3. märgib, et uus tegevuskava hõlmab edasisi samme tõhusama ja pettusekindlama lõpliku süsteemi suunas, mis on digitaalmajanduse ja e-kaubanduse ajajärgul ettevõtete suhtes sõbralikum;
 4. tuletab komisjonile meelde, et käibemaks on regressiivne maks, mis mõjutab kõige rängemalt madala sissetulekuga rühmi; tuletab seetõttu nii komisjonile kui ka liikmesriikidele meelde, et madala sissetulekuga rühmade enimtarbitavate kaupade maksumäärade kehtestamisel tuleb seda asjaolu endale teadvustada;
 5. tuletab komisjonile meelde vajadust võtta meetmeid käibemaksusüsteemide tõhususe suurendamiseks ning käibemaksueeskirjade parema järgimise tagamiseks; tunneb heameelt sihtriigi (s.o riigi, kus tooteid ja teenuseid tarbitakse) aluspõhimõtte rakendamise üle ELi lõplikus käibemaksusüsteemis, mis võib kaasa tuua piiriüleste käibemaksupettuste vähenemise kuni 40 miljardi euro võrra aastas; ergutab komisjoni käibemaksudirektiivi muutma, nii et oleks võimalik panna importija solidaarselt vastutama sihtliikmesriigis saamata jääva käibemaksu eest;
 6. toetab komisjoni ettepanekut, mille kohaselt käibemaksu (kaupade või teenuste) piiriüleselt müügilt koguks päritoluriigi maksuamet vastavalt tarbimisriigis kohaldatavale maksumäärale ning see kantaks üle riiki, kus toimub kaupade või teenuste lõplik tarbimine;
 7. märgib, et praegune käibemaksusüsteem on endiselt killustatud ja tekitab märkimisväärset halduskoormust, eelkõige VKEde ja internetiettevõtete jaoks; kutsub komisjoni üles esitama käibemaksudirektiivi muudatusi, et võimaldada käibemaksueeskirjade tehnoloogiliselt neutraalset kohaldamist, mis tagab toodete füüsiliste ja digitaalsete versioonide võrdse kohtlemise; kutsub komisjoni üles vähendama ebavajalikku halduskoormust, eelkõige VKEde jaoks; toetab komisjoni ettepanekut kehtestada käibemaksukünnis, et aidata idufirmasid ja mikroettevõtteid;
 8. rõhutab, et väga oluline on esitada seadusandlik ettepanek laiendada ühtset elektroonilist mehhanismi (käibemaksu registreerimiseks ja tasumiseks piiriülestele ettevõtetele) ka füüsiliste kaupade veebimüügile, et vähendada halduskoormust, mis on üks peamisi takistusi piiriüleselt tegutsevate ettevõtete jaoks;

9. kutsub komisjoni üles tegelema killustunud käibemaksukorrast tuleneva ettevõtete halduskoormusega, esitades seadusandlikke ettepanekuid laiendada praeguse väikese kontaktpunkti reguleerimisala interneti teel müüdavatele füüsilistele kaupadele, mis võimaldaks ettevõtetel esitada ühtseid deklaratsioone ja tasuda käibemaksu oma liikmesriigis;
10. palub liikmesriikidel lihtsustada oma riiklikke maksusüsteeme ning muuta neid selgemaks ja järjepidevamaks, eesmärgiga lihtsustada nõuete täitmist, hoida ära, takistada ja karistada maksupettusi ja maksudest kõrvalehoidumist ning suurendada maksukogumise tõhusust;
11. peab murettekitavaks, et käibemaksu kui omavahendi uue vastutuskohustussüsteemi lihtsustamise eesmärki ei ole veel täielikult saavutatud; tuleb meelde, et on vaja jätkata omavahenditega seotud juhtimissüsteemi lihtsustamist, et vähendada võimalusi vigadeks ja pettusteks; peab kahetsusväärseks, et uues tegevuskavas ei käsitleta mõju käibemaksupõhiste omavahenditele;
12. tunnistab, et kahe direktiivi – millest üks käsitleb pöördmaksustamise valikulist ja ajutist kohaldamist teatavate pettusealdiste kaupade ja teenuste tarnete suhtes¹ ning teine käibemaksupettuste vastast kiirreageerimismehhanismi² – vastuvõtmine 2013. aasta juulis on aidanud kaasa käibemaksupettuste vastase võitluse süsteemi väljakujundamisele ja tõhustamisele;
13. kutsub liikmesriike üles paremini kooskõlastama oma pöördmaksustamise alast poliitikat, eesmärgiga võtta kasutusele kohustuslik täpse ja mõistetava teabe vahetus; kutsub komisjoni üles jätkuvalt uurima ja paremini hindama võimalusi käibemaksu pöördmaksustamise laiendamiseks ettevõtetevahelistele kaubatarnetele, nii nagu see juba kohaldub digitaalteenustele ja -kaupadele, et vältida olukorda, kus käibemaksupettused võtavad nn karussellpettuste asemel uue vormi, ning halduskoormuse suurenemist VKEde jaoks;
14. juhib tähelepanu asjaolule, et 2015. aastal ulatus käibemaksu alalaekumine liikmesriikides ja hinnanguline käibemaksu kogumise puudujääk liidus 170 miljardi euron, ning rõhutab, et 2014. aastal uuritud 26-st liikmesriigist 13-s ületas hinnanguline käibemaksu kogumise keskmine puudujääk 15,2 %; kutsub komisjoni üles kasutama täielikult ära oma rakendamisolulisi, et kontrollida ja aidata liikmesriike; juhib tähelepanu asjaolule, et tulemuslik tegevus käibemaksu alalaekumise vähendamiseks eeldab kooskõlastatud ja valdkonnaülest käsitlust, sest alalaekumine ei tulene mitte ainult pettustest, vaid erinevate tegurite koostoimest, mis hõlmavad pankrotte ja maksujõuetust, statistilisi vigu, hilinenud makseid, maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist; kordab oma üleskutset komisjonile edendada kiiremas korras õigusakte, milles käsitletakse rikkumisest teatajate kaitse miinimumtasest ELis, et paremini uurida ja takistada pettusi, ning näha ette rahaline toetus piiriülesele uurivale ajakirjandusele, mis on selgelt tõestanud oma tõhusust LuxLeaksi, Dieselgate'i ja Panama dokumentide skandaalides;

¹ Nõukogu 22. juuli 2013. aasta direktiiv 2013/43/EL, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) seoses pöördmaksustamise valikulise ja ajutise kohaldamisega teatavate pettusealdiste kaupade ja teenuste tarnete suhtes.

² Nõukogu 22. juuli 2013. aasta direktiiv 2013/42/EL, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) seoses käibemaksupettuste vastase kiirreageerimismehhanismiga.

15. on seisukohal, et Euroopa poolaasta raames tuleks erilist tähelepanu pöörata käibemaksu alalaekumise alase strateegia hindamisele, sest see on liikmesriikide jaoks vahend, mis aitab teha kindlaks kõnealuse alalaekumise põhjused, pettustest ohustatud majandussektorid, kaalul olevad makromajanduslikud tagajärjed ning vastava mõju ELi omavahenditele;
16. peab kahetsusväärseks, et käibemaksupettused ja eelkõige nn karussellpettused või varifirmade pettused moonutavad konkurentsi ning jätavad riikide eelarved ilma olulistest vahenditest ja kahjustavad ka liidu eelarvet; väljendab muret, et komisjonil puuduvad usaldusväärsed andmed käibemaksu- ja karussellpettuste kohta; kutsub seetõttu komisjoni üles käivitama liikmesriikide koordineeritud tegevuse käibemaksu- ja karussellpettuse alase statistika kogumiseks mõeldud ühise süsteemi loomiseks; juhib tähelepanu asjaolule, et selline süsteem võiks tugineda mõnedes liikmesriikides juba kasutuses olevale praktikale;
17. nõuab tungivalt, et komisjon algataks ühise süsteemi loomise, mis lubaks liidusiseste käibemaksupettuste mahtu hinnata liidusiseste käibemaksupettuste statistika koostamise abil, võimaldades igal liikmesriigil hinnata oma olukorda täpsete ja usaldusväärsete näitajate põhjal, mis on seotud liidusiseste käibemaksupettuste vähendamise ja pettuste avastamise ja sellest tuleneva maksutulude suurenemisega; on seisukohal, et uusi järelevalvemeetodeid, näiteks ühtset auditit või ühiseid auditeid tuleks laiendada ka piiriülesele tegevusele;
18. rõhutab, kui tähtis on rakendada uusi strateegiaid ja kasutada tõhusamalt olemasolevaid ELi struktuure, et tugevdada käibemaksupettuste vastast võitlust; rõhutab asjaolu, et suurem läbipaistvus, mis võimaldab nõuetekohast kontrolli ning struktureeritumat ja riskipõhist käsitlemist, on petuskeemide ja korruptsiooni avastamisel ja ennetamisel keskse tähtsusega;
19. peab kahetsusväärseks, et liikmesriikidevaheline halduskoostöö käibemaksupettuse vastase võitluse valdkonnas ei ole liidusisese käibemaksust kõrvalehoidumise ja petuskeemidega toimetulekuks ega piiriüleste tehingute või kauplemise haldamiseks ikka veel piisavalt tõhus; rõhutab vajadust lihtsustatud, tõhusa ja juurdepääsetava käibemaksusüsteemi järele, mis võimaldaks kõigil liikmesriikidel vähendada oma käibemaksukoormust ja võidelda käibemaksupettustega; kutsub seetõttu komisjoni üles korraldama halduskoostöö lepingute hindamisel rohkem kontrollkülastusi riskipõhiselt valitud liikmesriikidesse; lisaks palub komisjonil halduskokkulepete hindamise kontekstis keskenduda õiguslike tõkete kaotamisele, mis takistavad haldusastutuste, kohtute ja õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust riiklikul ja ELi tasandil; kutsub komisjoni ühtlasi üles soovitama liikmesriikidel võtta kasutusele ühine riskianalüüs, sealhulgas sotsiaalvõrgustike analüüs, tagamaks et Eurofisci kaudu vahetatud teabe sihtmärgiks oleksid pettused; kutsub liikmesriike üles kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused ning parandama praegu teabevahetuseks kasutatavat süsteemi;
20. rõhutab vajadust tugevdada Eurofisci, et kiirendada teabevahetust; juhib tähelepanu asjaolule, et teabe täpsuse, täielikkuse ja õigeaegsusega on endiselt probleeme; peab vajalikuks ühendada liikmesriikide maksu-, kohtu- ja politseiasutuste ning pettuste, organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu vastase võitlusega tegelevate Euroopa Liidu ametite, nagu Europol, Eurojusti ja OLAFi meetmed ja kooskõlastada nende strateegiad;

ergutab kõiki sidusrühmi kaaluma lisaks lihtsaid ja mõistetavaid viise teabe vahetamiseks reaalses, mis võimaldaks viivitamata reageerida olemasolevatele või uutele petuskeemidele või võtta meetmeid nende leevendamiseks;

21. peab äärmiselt oluliseks kõigi liikmesriikide osalemist kõigis Eurofisci tegevusvaldkondades, et oleks võimalik võtta tulemuslikke meetmeid käibemaksupettustega võitlemiseks;
22. palub, et komisjon esitaks ettepanekuid, mis võimaldaksid tolli- ja maksuandmete tulemuslikku ristkontrollimist, ning pööraks liikmesriikide kontrollimisel tähelepanu teabenõuetele vastamise õigeaegsuse parandamise meetmetele ja käibemaksuteabe vahetamise süsteemi usaldusväärsele;
23. palub komisjonil julgustada neid liikmesriike, kes seda veel ei ole teinud, võtma kasutusele kaks erinevat käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit (ühendusesise kaubandusega tegeleda soovivatele ettevõtjatele eraldatav kodusest käibemaksukohustuslase registreerimisnumbrist erinev number) ning tegema määruse nr 904/2010 artiklis 22 ette nähtud kontrollid, pakkudes ettevõtjatele samal ajal tasuta nõustamist;
24. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriikide elektroonilised tollivormistussüsteemid suudaksid automaatselt kontrollida ja kontrolliks käibemaksukohustuslasena registreerimise numbreid;
25. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks käibemaksudirektiivi muudatuse, mis võimaldaks saavutada liikmesriikide käibemaksu aruandlussüsteemi nõuete edasist ühtlustamist liidusiseste kaubatarnete ja teenuste osutamise puhul;
26. väljendab kahetsust, et nõukogu ei ole heaks kiitnud komisjoni ettepanekut kehtestada piiriülese kaubanduse puhul solidaarvastutus; juhib tähelepanu asjaolule, et see vähendab motivatsiooni hoiduda äri tegemisest petturitest ettevõtetega; on seisukohal, et liikmesriigid ei rakenda ühtselt käibemaksudirektiivi seda osa, mis puudutab käibemaksu koondaruannete esitamise ajavahemikku, ning et see suurendab rohkem kui ühes liikmesriigis tegutsevate ettevõtete halduskoormust; nõuab seetõttu tungivalt, et nõukogu kiidaks heaks komisjoni ettepaneku solidaarvastutuse kohta;
27. on seiskohal, et OLAFil ja Europolil peaks olema juurdepääs süsteemide VIES ja Eurofisci andmetele ning et liikmesriigid peaksid saama kasutada nende ametite kogutavaid jälitusandmeid, et olla tõhusamad oma võitluses rahvusvahelisel tasandil toimiva organiseeritud kuritegevuse vastu; rõhutab, et OLAFil peavad olema selge pädevus ja vahendid ühendusesisese käibemaksupettuse vastu võitlemiseks;
28. rõhutab, et nii direktiiv, milles käsitletakse liidu finantshuve kahjustava pettuse vastast võitlust kriminaalõiguse abil (finantshuvide direktiiv), kui ka Euroopa Prokuratuuri määrus täiendaksid ja tugevdaksid õigusraamistikku ning parandaksid olulisel määral pettusevastast võitlust; kinnitab oma seisukohta, et finantshuvide direktiiv ja Euroopa Prokuratuuri määrus tuleb kiiresti vastu võtta ning et kõige kahjulikumad käibemaksupettuse liigid, nt rahvusvahelise jõugu sooritatud pettus, peavad olema lisatud nende kohaldamisalasse; toonitab, et neist ettepanekutest käibemaksu väljajätmine tähendaks olulist tagasiminekut, sest nagu Euroopa Kohus hiljuti meenutas (8. septembri

2015. aasta otsused kohtuasjas C 105/14, Taricco jt), on käibemaksupettus praeguse õigusraamistikuga, st finantshuvide kaitse konventsiooniga hõlmatud;

29. ergutab komisjoni ja liikmesriike olema aktiivsemad rahvusvahelisel tasandil, tugevdama koostööd kolmandate riikidega ning viima sisse tõhusa käibemaksu kogumise, eesmärgiga kehtestada koostöönormid ja -strateegiad, mis tuginevad peamiselt läbipaistvuse, hea valitsemistava ja teabe vahetamise põhimõtetele; julgustab liikmesriike vahetama omavahel ELi mittekuuluvate riikidelt saadud teavet, et muuta hõlpsamaks käibemaksu sissenõudmine, eriti e-kaubanduses.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	4.7.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 3 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Nedzhmi Ali, Louis Aliot, Inés Ayala Sender, Dennis de Jong, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräble, Monica Macovei, Dan Nica, Georgi Pirinski, Claudia Schmidt, Igor Šoltes, Bart Staes, Michael Theurer, Marco Valli, Tomáš Zdechovský, Joachim Zeller
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Iris Hoffmann, Cătălin Sorin Ivan, Marian-Jean Marinescu, Andrey Novakov, Julia Pitera, Patricija Šulin

8.7.2016

KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS (*)

majandus- ja rahanduskomisjonile

lõpliku käibemaksusüsteemi väljatöötamise ja käibemaksupettuste vastase võitluse kohta (2016/2033(INI))

Arvamuse koostaja (*): Juan Fernando López Aguilar

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval majandus- ja rahanduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu direktiiv, milles käsitletakse liidu finantshuve kahjustava pettuse vastast võitlust kriminaalõiguse abil (COM(2012)0363),
 - võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013)0534),
 - võttes arvesse oma 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta¹,
 - võttes arvesse ettepanekut võtta vastu määrus Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta (COM(2013)0535),
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni vaheraporteid ning õiguskomisjoni arvamust (A8-0055/2015),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu ja liikmesriikide finantshuvide kaitse on keskse tähtsusega element liidu poliitilises tegevuskavas, mille eesmärk on tugevdada ja suurendada kodanike usaldust ning tagada nende raha nõuetekohane kasutamine;
- B. arvestades, et käibemaksupettuse tagajärjel jääb liikmesriikidel tulu saamata ning seetõttu loob see ELi jaoks moonutatud maksukeskkonna, mis on eriti kahjulik väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, ning seda kasutavad kuritegelikud organisatsioonid, kes kasutavad ära seadusandlikke lünkasid, mis esinevad liikmesriikide ja nende pädevate järelevalveasutuste vahel;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0234.

- C. arvestades, et Europoli hinnangul põhjustavad organiseeritud kuritegelikud rühmitused liikmesriikidele igal aastal 40 kuni 60 miljardi euro suuruse käibemaksutulu saamata jäämise ning et 2 % neist rühmitustest on 80 % varifirmadega seotud ühendusesiseste pettuste (nn karussellpettuste) taga;
- D. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda jõudis oma eriaruandes nr 24/2015 järeldusele, et käibemaksupettuse puhul on enamikul juhtudel tegemist kuritegeliku tavaga, millele tuleb lõpp teha;
- E. arvestades, et kohtuasjas C-105/14: Taricco jt märkis Euroopa Kohus, et Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni artiklis 1 määratletud pettuse mõiste hõlmab käibemaksutuluseid;
1. nõuab tungivalt, et nõukogu lisaks käibemaksu niisuguse direktiivi kohaldamisalasse, milles käsitletakse liidu finantshuve kahjustava pettuse vastast võitlust kriminaalõiguse abil (finantshuvide kaitse direktiiv), et jõuda selles küsimuses võimalikult kiiresti kokkuleppele;
 2. peab oluliseks, et liikmesriigid vahetaksid teavet ja kooskõlastaksid strateegiaid, et kaotada mis tahes lüngad tulemuslikus võitluses käibemaksupettuse vastu; on seisukohal, et siseriiklike riskianalüüsivahendite loomine võib aidata parandada teabevahetuse tõhusust; on lisaks arvamusel, et täiendavaid samme tuleb astuda selleks, et viia siseriiklikud strateegiad kooskõlla Euroopa ametite ja organite, näiteks Europoli, Eurojusti ja Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) strateegiatega, ning et kaaluda tuleks teabevahetust tõkestavate õiguslike takistuste kaotamist;
 3. palub, et komisjon hindaks ka edaspidi kuritegelike organisatsioonide poolt käibemaksupettuse abil teenitavat tulu ning esitaks laiaulatusliku, ühise ja mitut valdkonda hõlmava strateegia kuritegelike organisatsioonide käibemaksupettusel põhinevate ärimudelite vastu võitlemiseks, sealhulgas vajaduse korral ühiste uurimisrühmade abil;
 4. palub, et liikmesriigid võtaksid kõik asjakohased seadusandlikud ja haldusmeetmed rahavoogude jälgitavuse ja pankade tegevuse läbipaistvuse tagamiseks, et ennetada käibemaksupettusest saadava tulu reinvesteerimist;
 5. peab väga oluliseks tagada niisuguse ühtse, tugeva ja sõltumatu Euroopa Prokuratuuri loomine, kes on võimeline eespool mainitud finantshuvide kaitse direktiivis määratletud muu hulgas käibemaksupettusega seotud liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid uurima ning niisuguste tegude toimepanijatele süüdistusi esitama ja neid kohtu ette tooma, ning on veendunud, et igasugune nõrgem lahendus tähendaks kulusid liidu eelarve jaoks; rõhutab lisaks vajadust tagada, et pädevuse jaotus Euroopa Prokuratuuri ja liikmesriikide uurimisasutuste vahel ei tekitaks olukorda, kus õiguserikkumised, millel on märkimisväärne mõju liidueelarvele, jääksid Euroopa Prokuratuuri pädevusalast välja;
 6. palub kõikidel liikmesriikidel avaldada ELi-sisese käibemaksupettuse tõttu kantud kahju hinnangud, tegeleda Eurofisci puudustega ja kooskõlastada paremini oma poliitikat kaupade ja teenuste käibemaksuga pöördmaksustamise valdkonnas;
 7. peab ülimalt oluliseks, et liikmesriigid kasutaksid käibemaksupettuse tõkestamise kasuliku vahendina mitmepoolseid kontrolle, mis kujutavad endast ühe või mitme seotud

maksudohustuslase maksudohustuse koordineeritud kontrollimist kahe või enama liikmesriigi poolt.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS
TOIMUNUDLÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	27.6.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 42 -: 3 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Philipp Albrecht, Heinz K. Becker, Michał Boni, Caterina Chinnici, Rachida Dati, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Tanja Fajon, Laura Ferrara, Monika Flašíková Beňová, Lorenzo Fontana, Mariya Gabriel, Kinga Gál, Ana Gomes, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Jussi Halla-aho, Monika Hohlmeier, Brice Hortefeux, Filiz Hyusmenova, Iliana Iotova, Eva Joly, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Barbara Kudrycka, Marju Lauristin, Barbara Matera, Roberta Metsola, Louis Michel, Claude Moraes, József Nagy, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Branislav Škripek, Csaba Sógor, Helga Stevens, Traian Ungureanu, Kristina Winberg
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anna Maria Corazza Bildt, Dennis de Jong, Gérard Deprez, Anna Hedh, Petr Ježek, Petra Kammerevert, Jean Lambert, Gilles Lebreton, Andrejs Mamikins, Salvatore Domenico Pogliese, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Barbara Spinelli
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Georg Mayer

**VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	11.10.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 -: 5 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Gerolf Annemans, Pervenche Berès, Udo Bullmann, Esther de Lange, Anneliese Dodds, Markus Ferber, Jonás Fernández, Sven Giegold, Neena Gill, Roberto Gualtieri, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Cătălin Sorin Ivan, Petr Ježek, Barbara Kappel, Georgios Kyrtos, Alain Lamassoure, Philippe Lamberts, Werner Langen, Bernd Lucke, Olle Ludvigsson, Ivana Maletić, Fulvio Martusciello, Marisa Matias, Costas Mavrides, Bernard Monot, Luděk Niedermayer, Stanisław Ożóg, Dimitrios Papadimoulis, Sirpa Pietikäinen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Alfred Sant, Molly Scott Cato, Pedro Silva Pereira, Theodor Dumitru Stolojan, Kay Swinburne, Michael Theurer, Ramon Tremosa i Balcells, Ernest Urtegas, Marco Valli, Tom Vandenkendelaere, Cora van Nieuwenhuizen, Miguel Viegas, Beatrix von Storch, Jakob von Weizsäcker, Pablo Zalba Bidegain, Sotirios Zarianopoulos
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Alain Cadec, Ashley Fox, Sophia in 't Veld, Thomas Mann, Emmanuel Maurel, Siôn Simon, Joachim Starbatty, Tibor Szanyi, Romana Tomc